BODEMATTEST

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER

OVAM

Vlaamse overheid
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
Stationsstraat 110
2800 MECHELEN
T 015 284 284
F 015 203 275
www.ovam.be

Regie der Gebouwen
Gulden-Vlieslaan 87 / 2
1060 SINT-GILLIS

uw bericht van		**afdeling**	Bodembeheer
uw kenmerk		**contactpersoon**	Infolijn 015/284 138
bijlagen	-	**ons kenmerk**	20220239444
Mechelen	07.04.2022	**aanvraagnummer**	
dossiernummer	732		

1 KADASTRALE GEGEVENS

datum toestand op: 01.01.2021
afdeling : 11056 ZWIJNDRECHT 1 AFD/ZWIJNDRECHT/
straat + nr. : LANGEHAEGER
sectie : A
nummer : 0177/00B000

Verder 'deze grond' genoemd.

2 INHOUD VAN HET BODEMATTEST

Deze grond is opgenomen in het grondeninformatieregister.

2.0 EXTRA INFORMATIE:
Meer informatie over de aanpak van PFAS-verontreiniging en de stand van het onderzoek, en de bijhorende no regret-maatregelen vindt u op https://www.vlaanderen.be/pfas-vervuiling.

2.1 INFORMATIE UIT DE GEMEENTELIJKE INVENTARIS

De OVAM heeft voor deze grond geen gegevens uit de gemeentelijke inventaris.

2.2 UITSPRAAK OVER DE BODEMKWALITEIT

Volgens het Bodemdecreet moeten op deze grond nog verdere maatregelen worden uitgevoerd.

2.2.1 Gemengd overwegend historische verontreiniging

Volgens het Bodemdecreet moet er een bodemsanering uitgevoerd worden op deze grond. De OVAM baseert zich voor deze uitspraak op het beschrijvend bodemonderzoek van 10.02.2022 en op de hierin opgenomen bodemkenmerken en functie van de grond. De bodemverontreiniging, aangetroffen in dit bodemonderzoek, is niet tot stand gekomen op deze grond. De saneringsplicht rust bij de eigenaar of gebruiker van de grond waar de bodemverontreiniging tot stand kwam. U vindt meer informatie op www.ovam.be/verspreidingsperceel.

2.3 BIJKOMENDE ADVIEZEN EN/OF BEPALINGEN

2.3.1 GEBRUIKSADVIEZEN

GA1a Door de grondverzetregeling zijn er beperkingen voor het gebruik van de uitgegraven bodem.

GA2a Bij de uitvoering van bemalingen is het aangewezen om maatregelen te nemen om de verspreiding van de grondwaterverontreiniging tegen te gaan.

GA2b Het wordt afgeraden om het grondwater te gebruiken als drinkwater of voor persoonlijke hygiëne. Ook gebruik als drenkwater voor vee is af te raden.

GA2c Het wordt afgeraden om het grondwater te gebruiken voor de tuin. Ook een industriële toepassing zonder de risico's te laten evalueren, is af te raden.

GA3b Het is niet aangewezen om een moestuin aan te leggen op het perceel.

GA3c Het is niet aangewezen om dieren te kweken op het perceel.

GA4 Bij de herontwikkeling van het terrein met een bestemmingswijziging is een nieuwe risico-evaluatie aangewezen.

GA5 GA5a: De no regret maatregelen blijven van toepassing. Consumptie van combinaties van zelfgekweekte/zelfgeproduceerde eieren, groenten, vlees, melk of van melk afgeleide producten moet worden voorkomen.

GA5 SL1: Bagger- en ruimingsslib dat vrijkomt bij het ruimen van oppervlaktewaterlichamen moet op PFAS worden geanalyseerd en adequaat worden verwerkt als de toepasselijke normen overschrijden worden.

2.4 DOCUMENTEN OVER DE BODEMKWALITEIT

2.4.1 Gemengd overwegend historische verontreiniging

DATUM: 10.02.2022
TYPE: Beschrijvend bodemonderzoek
TITEL: Eerste gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek - Gebied ten zuiden van de autosnelweg E34 & 3M-fabriek Zwijndrecht - Initiële beoordeling van de humane risico-evaluatie voor PFAS in de bodem
AUTEUR: ERM NV

Dit bodemattest vervangt alle vorige bodemattesten.

3 OPMERKINGEN

1 Voor meer informatie: www.ovam.be/bodemattest.
2 Meer informatie over de gegevensstromen die door de OVAM worden gebruikt, vindt u op www.ovam.be/disclaimer.
3 Maatregelen opgelegd of van toepassing buiten het kader van het Bodemdecreet worden niet vermeld op het bodemattest. Hiervoor kunt u best contact opnemen met uw lokaal bestuur.
4 De OVAM staat niet in voor de juistheid van de aan haar verstrekte gegevens.

te Mechelen, 07.04.2022

Ann Cuyckens
afdelingshoofd

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER

OVAM

BB-BEDR-BVG-20220211946

Aan de eigenaars

Vlaamse overheid
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
Stationsstraat 110
2800 MECHELEN
T 015 284 284
F 015 203 275
www.ovam.vlaanderen.be

uw bericht van		**afdeling**	Bodembeheer
uw kenmerk		**dienst/team**	Team Bedrijven
bijlagen		**contactpersoon**	Klantenbeheer (015 284 458)
Mechelen	07.04.2022	**ons kenmerk**	BB-BEDR-BVG-20220211946 (Dossiernummer: 732)

Beschrijvend bodemonderzoek voor de omgeving van de 3M-terreinen: info bij het bodemattest

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Op 10 februari 2022 werd het eerste gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek voor verontreiniging met PFAS-componenten in de omgeving van de 3M-terreinen ingediend bij de OVAM. Dit bodemonderzoek werd opgesteld door de bodemsaneringsdeskundige ERM in opdracht van 3M.

Uit dit onderzoek blijkt dat voor het perceel waarvan u eigenaar bent sanering nodig is. De verplichting om de sanering uit te voeren ligt niet bij u als eigenaar. Deze verplichting is opgelegd aan 3M. Hieronder vindt u meer uitleg over de resultaten van het bodemonderzoek en de verdere stappen.

Resultaten van het bodemonderzoek

In de omgeving van het terrein van 3M is de bodem verontreinigd met PFAS-componenten. Die stoffen zijn vrijgekomen door uitstoot uit de schouwen van de 3M-fabriek, door wegwaaien van bodemstof van onverharde delen van het terrein, door aerosols uit de waterzuivering en door verwaaiing van de testplaatsen voor blusschuim. Met de wind is de verontreiniging verspreid over het gebied rond de fabriek.

In deze eerste fase van het beschrijvend bodemonderzoek werd nagegaan of de verontreiniging in het vaste deel van de aarde risico's inhoudt voor de volksgezondheid. Het onderzoek is specifiek gericht op de woongebieden en de landbouwgebieden in Zwijndrecht en Beveren. Daar worden de bewoners immers het meest blootgesteld aan de bodemverontreiniging.

De verontreiniging in de omgeving bestaat vooral uit PFOS. Dit was vroeger de voornaamste component van blusschuim. De hoogste concentratie die gemeten werd in het gebied is 230 µg/kg ds. De concentraties dalen snel met de afstand tot de fabriek. Op een afstand van 1,5 km zijn de concentraties in woongebied afgenomen tot minder dan 15 µg/kg ds. Nog verder van de fabriek dalen de concentraties tot 3 à 5 µg/kg ds.

De verontreiniging bevindt zich in de toplaag van de bodem. De concentraties nemen snel af met de diepte. Op de meeste plaatsen wordt geen verontreiniging meer vastgesteld dieper dan 1,5 m. De verontreiniging is ook aanwezig in het grondwater.

Op grotere afstand van de terreinen van 3M worden soms opnieuw verhogingen van concentraties vastgesteld. Mogelijk zijn er andere bronnen van verontreiniging met PFAS aanwezig zoals oefenterreinen van de brandweer of locaties waar branden geblust zijn met schuim. Het aantal staalnames op grotere afstand van de 3M-terreinen is ook beperkt waardoor het beeld hier minder duidelijk is.

Er zijn analyses uitgevoerd op voedingsproducten die in het gebied geteeld of gekweekt worden. In sommige van de geteste groenten zijn PFAS-verbindingen gemeten. In eieren worden hogere concentraties aangetroffen.

De deskundige besluit dat het gaat om om een ernstige bodemverontreiniging. Wie in het gebied woont kan immers bloot worden gesteld aan te veel verontreiniging met PFAS-componenten. Het risico wordt vooral veroorzaakt door PFOS, via de inname via scharreleieren en in mindere mate via zelfgekweekte groenten. Mogelijk zorgt ook opwaaiend stof voor blootstelling.

Beslissing van de OVAM over het bodemonderzoek

Op 7 april 2022 besliste de OVAM dat de gemengde overwegend historische bodemverontreiniging met PFAS-componenten in het vaste deel van de aarde die ontstaan is op de terreinen van 3M aan de Canadastraat 11 in Zwijndrecht een ernstige bodemverontreiniging vormt. Op basis van dit gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek legt de OVAM aan 3M op dat moet worden overgegaan tot bodemsanering.

De hoogste concentraties met PFAS-componenten in het vaste deel van de aarde in woongebied zijn aangetoond in het gebied in Zwijndrecht tussen de E34 in het noorden, de Vlietbosbeek in het oosten, de N70 in het zuiden en de Blauwe Hoevestraat, de Neerstraat (het stuk tussen de Blauwe Hoevestraat en de Richard Orlentstraat) en de Richard Orlentstraat in het westen. Dit gebied is als zone 1 aangeduid op de figuur op de volgende pagina. De OVAM heeft opgelegd aan 3M dat tegen 1 juli 2022 een eerste gefaseerd bodemsaneringsproject moet worden opgesteld voor dit gebied.

In het aangrenzende gebied zijn de concentraties lager. De OVAM heeft opgelegd aan 3M dat tegen 1 december 2022 een tweede gefaseerd bodemsaneringsproject moet worden opgesteld voor dit gebied. Dit gebied is als zone 2 aangeduid op de figuur op de volgende pagina.

In een bodemsaneringsproject wordt bepaald op welke manier de sanering wordt uitgevoerd. Het bodemsaneringsproject moet ter goedkeuring worden voorgelegd aan de OVAM. De procedure van de beoordeling van het bodemsaneringsproject voorziet dat als er saneringswerken worden voorzien op een perceel alle betrokken eigenaars en gebruikers worden aangeschreven om de kans te geven opmerkingen en bezwaren door te geven.

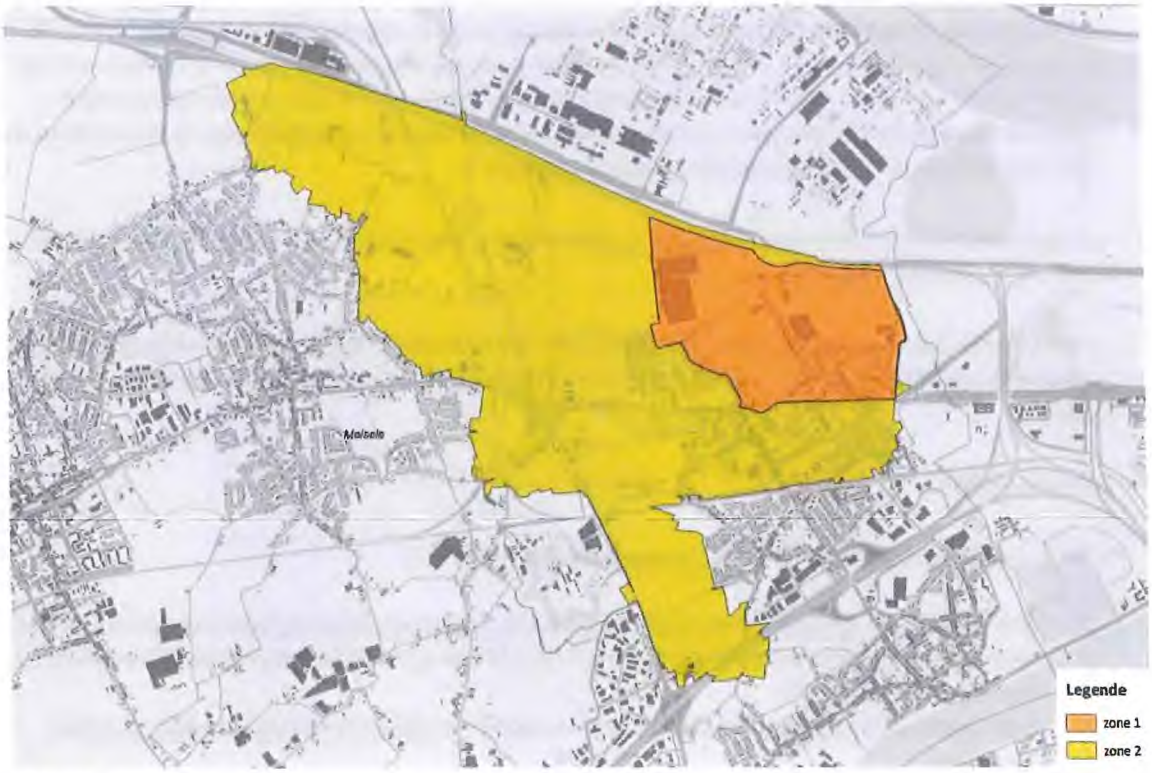

BB-BEDR-BVG-20220162957

Dit betekent niet dat alle bodemonderzoek is afgerond. Er is opgelegd aan 3M dat bijkomend onderzoek moet gebeuren naar mogelijke bodemverontreiniging met PFAS-componenten buiten de reeds onderzochte gebieden. Ook het grondwater in het hele gebied zal in een volgende fase moeten worden onderzocht in opdracht van 3M.

Gebruiksadviezen en no regret maatregelen

Er worden door de bodemsaneringsdeskundige gebruiksadviezen voorgesteld. U vindt deze op het bodemattest. Daarnaast blijven de no regret maatregelen van toepassing. De gebruiksadviezen zijn net als de no regret maatregelen bedoeld om blootstelling aan verontreiniging te beperken. De gebruiksadviezen gelden in afwachting van verder onderzoek en van bodemsanering.

Bodemattest

Bij deze brief is het bodemattest gevoegd voor het perceel waarvan u eigenaar bent. Dit bodemattest vermeldt dat het perceel zich in een gebied bevindt waar een bodemverontreiniging voorkomt met PFAS-componenten. **Er is bodemsanering nodig voor uw perceel**. De verontreiniging wordt beschouwd als gemengd overwegend historisch omdat ze ontstaan is tussen 1976 en 2002. Tussen deze jaartallen vond volgens de bodemsaneringsdeskundige de productie plaats van de PFAS met lange ketens waaronder PFOS. Alle verontreiniging die ontstaan is voor 29 oktober 1995 wordt beschouwd als historisch. Dit is de datum waarop het eerste Bodemdecreet werd goedgekeurd in Vlaanderen.

Het bodemattest vermeldt dat de bodemverontreiniging elders ontstaan is. **De verplichting om de sanering uit te voeren ligt dus niet bij u als eigenaar. Deze verplichting is opgelegd aan 3M.** Het perceel kan worden verkocht met dit bodemattest zonder verplichtingen voor de verkoper of de koper. Indien het perceel zelf een risicogrond is (omdat er vroeger risico-activiteiten werden uitgeoefend op het terrein zoals bijvoorbeeld een droogkuis of een tankstation), is uiteraard wel een oriënterend bodemonderzoek nodig bij een overdracht.

Als uw grond ook in een ander dossier is opgenomen, worden ook andere bodemonderzoeken vermeld op het bodemattest.

We bezorgen een bodemattest aan alle eigenaars van percelen in het onderzochte gebied. Kan u de eventuele gebruiker, huurder of bewoners van het perceel inlichten over het bodemattest en deze brief?

Meer weten?

Met uw verdere vragen kan u op volgende plaatsen terecht:

- Op onze website (https://ovam.vlaanderen.be/3m-dossier-zwijndrecht) staat een interactieve kaart waarop u uw perceel kan opzoeken. U vindt hier ook een webformulier waarmee u contact met ons kan opnemen.
- Voor algemene informatie over PFAS kan u terecht op https://www.vlaanderen.be/pfas-vervuiling
- Bij het team Klantenbeheer van de OVAM op 015/284 458. Wij beantwoorden uw vragen elke werkdag van 9.00 u tot 12.30 u en van 13.30 u tot 16.30 u. Op maandag zijn we bereikbaar vanaf 10 u, op vrijdag tot 16 u.

Hoogachtend,

Ann Cuyckens
Afdelingshoofd